

Kvaliteta života u zemljama proširenja

Treći europski pregled kvalitete života – Hrvatska

[Kliknite na sadržaj](#)

Sadržaj

Subjektivno blagostanje	1
Zdravstveno i duševno blagostanje	3
Životni standard	3
Ravnoteža radnog i privatnog života	5
Javne službe	6
Povjerenje i napetosti	8
Sudjelovanje i isključenje	10
Reference	11

Oznake zemalja

EU27

Poredak zemalja slijedi EU protokol zasnovan na abecednom redu geografskih naziva zemalja na izvornom jeziku.

BE	Belgija	FR	Francuska	AT	Austrija
BG	Bugarska	IT	Italija	PL	Poljska
CZ	Češka Republika	CY	Cipar	PT	Portugal
DK	Danska	LV	Latvija	RO	Rumunjska
DE	Njemačka	LT	Litva	SI	Slovenija
EE	Estonija	LU	Luksemburg	SK	Slovačka
IE	Irska	HU	Mađarska	FI	Finska
EL	Grčka	MT	Malta	SE	Švedska
ES	Španjolska	NL	Nizozemska	UK	Ujedinjeno Kraljevstvo

Zemlje proširenja

HR	Hrvatska	IS	Island
ME	Crna Gora	MK	Bivša jugoslavenska Republika Makedonija ¹
RS	Srbija	TR	Turska
XK	Kosovo ²		

¹ MK odgovara ISO oznaci 3166. Ovo je privremena oznaka koja ne prejudicira ni na koji način konačnu nomenklaturu za ovu zemlju, koja će se sporazumno utvrditi slijedeći zaključak pregovora koji se trenutačno održavaju pod pokroviteljstvom Ujedinjenih naroda (http://www.iso.org/iso.country_codes/iso_3166_code_lists.htm).

² Ova oznaka se koristi u praktične svrhe i nije službena ISO oznaka.

Ovaj dokument jedan je iz niza o zemljama proširenja EU koji je pokriven Europskim pregledom kvalitete života (EQLS) 2012: Hrvatska, Island, Kosovo, Crna Gora, Srbija, Turska and i bivša jugoslavenska republika Makedonija. Za popratne informacije koje uključuju karakteristike pregleda i definicije pokazatelja o kojima se govori u ovom dokumentu, molimo da konzultirate uvodni dokument *Kvaliteta života u zemljama proširenja: Treći europski pregled kvalitete života 2012 – Uvod*.

Tablica 1: *Demografski profil, 2007., 2009. i 2012.*

	2007	2009	2012
Stanovništvo (1. siječnja)	4.441.238	4.435.056	4.398.150
Dobna struktura: osobe <15 godina kao % cjeline	15,5	15,3	15,2
Dobna struktura: osobe 15–64 godina kao % cjeline	67,1	67	67,7
Dobna struktura: osobe starije od 65 god. kao % cjeline	17	17,2	n.p.
Žena na 100 muškaraca	107,5	107,4	107,1
Očekivana duljina života pri rođenju, muškarci	73	73	n.p.
Očekivana duljina života pri rođenju, žene	79	79	n.p.

Napomena: n.p. = nije primjenjivo

Subjektivno blagostanje

Tablica 2: *Subjektivno blagostanje*

	Hrvatska	Raspon 34 promatranih zemalja				EU27
		Minimum	Maksimum			
Zadovoljstvo životom (skala od 1–10)	6,8	Bugarska 5,5	Danska 8,4		7,1	
Sreća (skala of 1–10)	7,3	Bugarska 6,3	Island 8,3		7,4	
Optimistički pogled u budućnost (% 'slaže se' ili 'jako se slaže')	56%	Grčka 20%	Island 87%		52%	

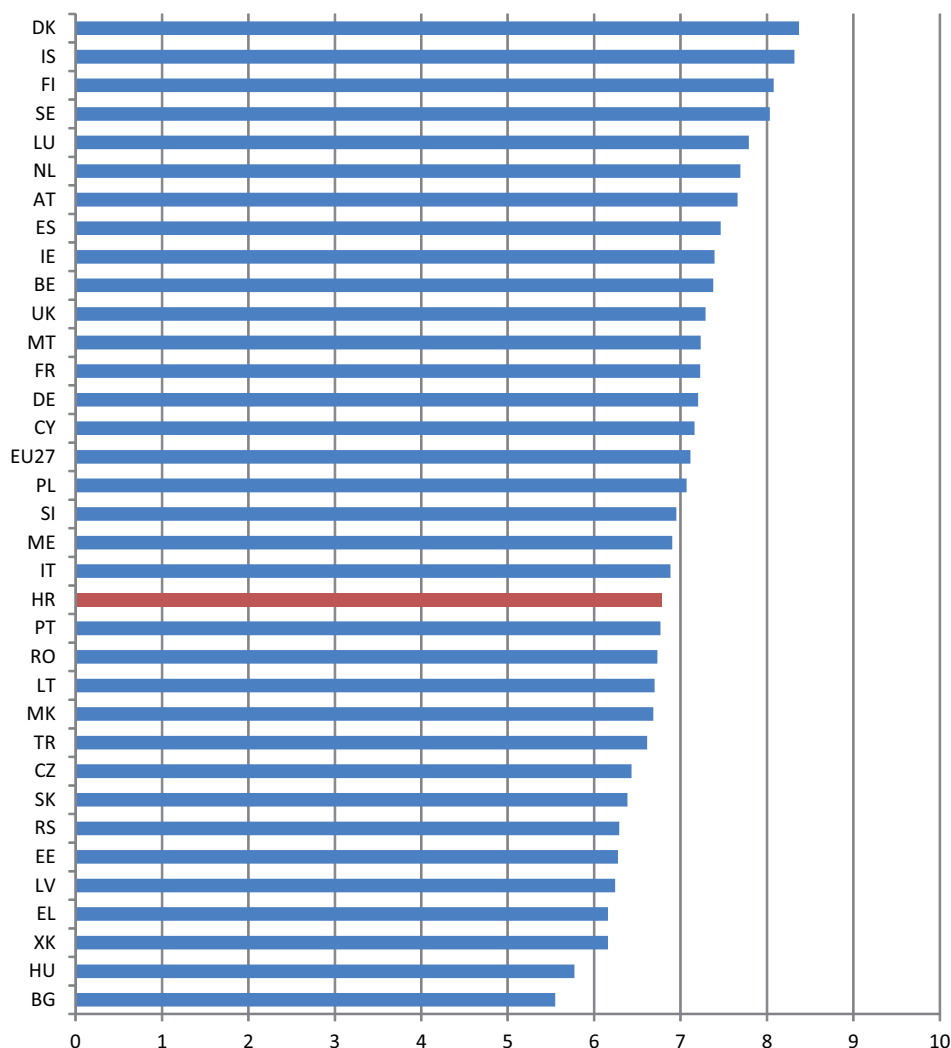
Jedan način mjerenja društvenog napretka je procjena subjektivnog blagostanja svojih građana, da bi se dopunila uobičajenija gospodarstvena informacija kao što je BDP. Ovaj izvještaj osvrće se na tri mjerenja subjektivnog blagostanja u Hrvatskoj, koja se priključila Europskoj uniji u srpnju 2013. kao 28. zemlja članica: i to životnog zadovoljstva, sreće i optimizma.

U prosjeku, ljudi u Hrvatskoj ocjenjuju svoje zadovoljstvo životom ocjenom 6.8 skale od 1 – 10. To je ispod prosjeka u EU (7,1), gdje se raspon životnog zadovoljstva kreće od 5.5 u Bugarskoj do 8,4 u Danskoj. Nasuprot tome, postoji devet EU zemalja gdje su razine životnog zadovoljstva niže negoli u Hrvatskoj (pogledajte graf 1).

Kao u većini zemalja, ljudi u Hrvatskoj ocjenjuju svoje zadovoljstvo životom općenito negativnije negoli svoju sreću (7,3). Ovaj jaz čini se da je najveći u zemljama u kojima postoji nisko zadovoljstvo životom, a što sugerira da su ljudi sposobni kompenzirati nezadovoljstvo kvalitetom svog života, primjerice, obiteljskim odnosima i osobnim prilagođavanjima. Jaz između životnog zadovoljstva i sreće u Hrvatskoj (-0,5) ponešto je veći negoli u EU (-0,3), a nešto manji od jaza u Bugarskoj (-0,8), gdje je zadovoljstvo životom najniže.

U Hrvatskoj, 56% razmatranih imaju optimistički pogled u budućnost. Budući da je to iznad prosjeka EU27 (52%), postoje mnoge zemlje gdje je prošireniji optimizam. Napose se mora primijetiti da je optimizam u Hrvatskoj niži negoli u drugim ispitivanim zemljama proširenja.

Graf 1: Zadovoljstvo životom

Bilješke: Skale od 1–10.

Kako se optimizam smanjuje sa životnom dobi, moguće objašnjenje ovog nižeg osjećaja optimizma predstavlja sastav hrvatskog stanovništva, koji ima veliki udio starijih ljudi (17% su bili u dobi od 65 ili više u 2010.), a ova grupa je bila ocijenjena kao manje optimistička u siromašnijim zemljama nego li njen pandan u bogatijim zemljama. Mladi Hrvati imaju daleko optimističniji pogled u budućnost (64% od 18- do 24-godišnjaka, u usporedbi s 51% onih u dobi 65 i više) te imaju najvišu ocjenu subjektivnog blagostanja. U stvari, životno zadovoljstvo mladih Hrvata premašuje zadovoljstvo životom njihovog pandana u EU27: 7,4 za osamnaestogodišnjake i dvadesetosmogodišnjake u EU27 u usporedbi s 7,6 u Hrvatskoj.

Osvrt na izvještaj Europskog pregleda kvalitete života pokazuje da se zdravlje, dohodak, nezaposlenost i dob nalaze u najznačajnijoj povezanosti sa subjektivnim blagostanjem u EU (Eurofound, 2012). Analize vraćanja u lošije stanje ukazuju da je loše zdravlje također najvažniji faktor prognoze životnog zadovoljstva u Hrvatskoj, a iza čega slijedi dohodak i dob. Učinak nezaposlenosti na subjektivno zadovoljstvo u Hrvatskoj manje je značajan negoli u mnogim zemljama EU, gdje su nezaposleni mnogo manje zadovoljni svojim životom negoli drugi, a što sugerira da Hrvati vjerojatno imaju mreže podrške koje ih čine manje zavisnim o samom njihovom poslu.

Zdravstveno i duševno blagostanje

Tablica 3: Zdravstveno i duševno blagostanje

	Hrvatska	Raspon 34 promatranih zemalja				EU27
		Minimum		Maksimum		
Zadovoljstvo zdravljem (skala of 1–10)	7,3	Latvija	6,5	Cipar	8,4	7,3
Mentalno blagostanje (skala od 0–100)	62	Srbija	54	Danska	70	62,5

U prosjeku, Hrvati ocjenjuju svoje zadovoljstvo zdravljem ocjenom 7,3 na skali od 1 do 10. Dok je prosjek za EU27 također 7,3, rezultat je u rasponu 6,5 u Latviji do 8,4 na Cipru. Hrvatska ima najnižu razinu zadovoljstva zdravljem koju je sama navela od sedam zemalja proširenja uključenih u Europski pregled kvalitete života.

Usporedba razina zadovoljstva zdravljem između različitih kategorija dobi u Hrvatskoj ističe ogromne razlike između dobnih skupina: rezultat je visok kod mladih Hrvata (9 za one u dobi od 25 do 34 i 8,8 za one u dobi od 18 do 24), ali je samo 5,7 kod ljudi od 65 i više godina.

Kao posljedica gospodarstvene krize, mentalno blagostanje postalo je hitnim prioritetom. Postojeći korpus istraživanja pokazuje da su nezaposlenost, bijeda i društvena isključenost štetni po duševno zdravlje. Dobro duševno zdravlje pozitivno je povezano sa životnim zadovoljstvom (Eurofound, 2012). Indeks duševnog blagostanja SZO-5 u Hrvatskoj iznosi 62 (na skali od 0–100), a što odgovara medijanu u usporedbi s EU zemljama, gdje 14 zemalja ima viši rezultat, a 13 manji. U usporedbi s drugim zemljama proširenja, duševno blagostanje u Hrvatskoj značajno je više negoli u Srbiji i Turskoj, ali mnogo niže negoli razine zabilježene na Islandu, u bivšoj jugoslavenskoj republici Makedoniji i Crnoj Gori.

Uzorci duševnog blagostanja najbliži su onima zabilježenim u EU: muškarci u Hrvatskoj postižu bolji rezultat (64) od žena (60), a ova rodna razlika razmatrana je u dobnim skupinama. Dočim u EU duševno blagostanje nezaposlenih ima tendenciju da bude daleko ispod prosjeka, u Hrvatskoj (62) – i drugim prikazanim zemljama u regiji (Kosovo, Srbija i bivša jugoslavenska republika Makedonija) nisu pronađene značajne razlike. Međutim, ljudi u najnižem kvartilu dohotka imaju niže duševno blagostanje (55).

Životni standard

Tablica 4: Životni standard

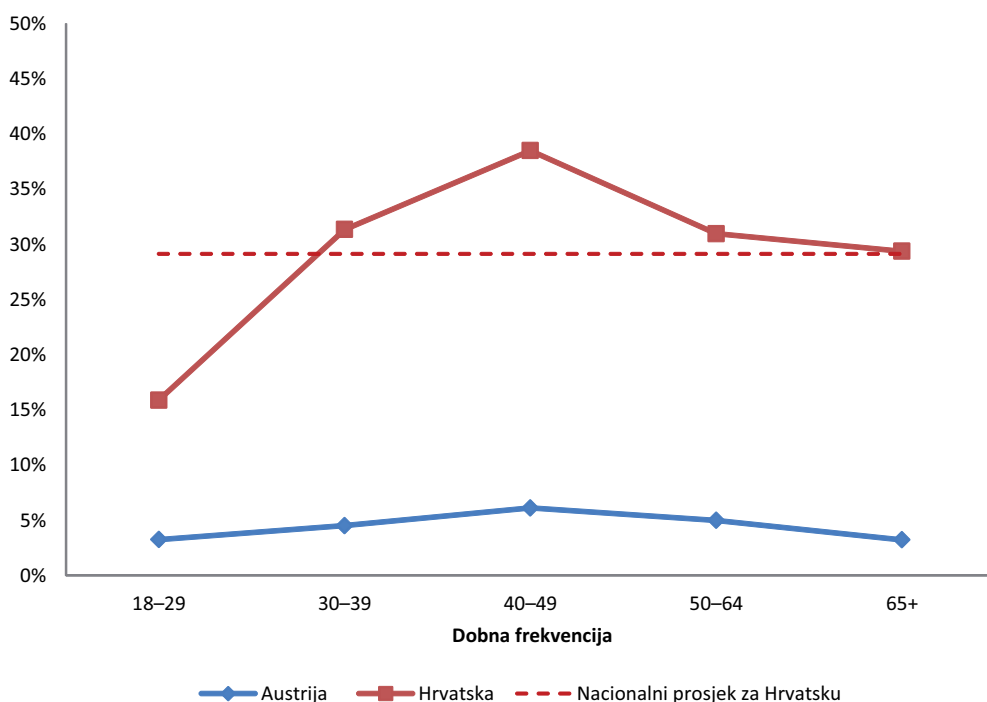
	Hrvatska	Raspon 34 promatranih zemalja				EU27
		Minimum		Maksimum		
Zadovoljstvo životnim standardom (skala od 1–10)	5,9	Bugarska	4,7	Danska	8,3	6,9
Teško spajanje kraja s krajem(% 'teško' ili 'vrlo teško')	29%	Danska	3%	Grčka	50%	17%
Ljudi si ne mogu priuštiti mnogo stvari (skala od 0–6)	1,7	Luksemburg	0,3	Bugarska	2,9	1,2
Neslužbeni dugovi (% u zaostacima u posljednjih 12 mjeseci)	6%	Malta	1%	Kosovo	21%	8%

U Hrvatskoj zadovoljstvo životnim standardom njenog stanovništva (5,9, po čemu je ona 15. po redu od 34 razmatranih zemalja) niže je od prosjeka EU27, ali više od drugih zemalja proširenja, osim Islanda. Kao što je to slučaj izvan većine zapadnih europskih zemalja, pojedinci u najboljim godinama (30 to 65) najnezadovoljniji su sa svojim životnim standardom dok su i mlađi i stariji ljudi najzadovoljniji.

Međutim, podupiranje i uživanje životnog standarda može biti izazov u Hrvatskoj budući da je skoro trećina ljudi iskusila poteškoće spajanja kraja s krajem. (29%). Ovaj graf je neznatno niži nego u Srbiji (31%) ali je gori nego kod drugih zemalja proširenja. U EU27, samo u Bugarskoj i Grčkoj ljudi imaju više poteškoća u spajanju kraja s krajem. Razine cijena u Hrvatskoj povećale su se od ranih 2000-tih godina i skoro su jednako visoke kao i u susjednim EU zemljama (Sloveniji, Italiji i Austriji), što čini spajanje kraja s krajem u Hrvatskoj usporedivim, ali moguće i većim izazovom. Samohrani roditelj (47%) i kućanstva samohranih obitelji (34%) najvjerojatnije imaju poteškoće u spajanju kraja s krajem.

Spajanje kraja s krajem osobito je teško za one u dobi od 40 do 49 godina. Poteškoće su mnogo niže od prosjeka za najmlađe dobne skupine. Isti obrazac nalazi se u drugim zemljama koje su ranije bile dijelom Jugoslavije. Ovo sugerira da su posljedice na tržištu rada za ljude koji se priključuju tržištu rada u vrijeme krize (balkanski ratovi u 1990-tima) velike, negativne i trajne. Opseg razlika u doživljenim poteškoćama između grupa različite dobi ovog indikatora postaje jasniji ako se Hrvatska usporedi s Austrijom, zemljom s najmanjim razlikama u prosjeku zemlje kod različitih dobnih skupina (Graf 2).

Graf 2: Ljudi koji imaju poteškoće u spajanju kraja s krajem (%) po dobnim skupinama

Dok su poteškoće u spajanju kraja s krajem mladih ljudi u niskom udjelu, u usporedbi s drugim zemljama EU (10%–20%), skupine starije dobi imaju mnogo više poteškoća. Naročito u zemljama zapadne Europe kao što su Njemačka, Francuska i Španjolska postoji suprotan slučaj – spajanje kraja s krajem lakše je starijim ljudima negoli mladima.

Da bi se izmjerila materijalna neimaština, Europski pregled kvalitete života navodi šest stvari i pita ispitanike mogu li ih sebi priuštiti.³ Od ovih šest stvari Hrvati si mogu prosječno priuštiti 1,7. U okvirima ovog mjerenja, Hrvatska leži u sredini raspona od 34 promatrane zemlje. Žene, stariji ljudi i kućanstva nezaposlenih osoba izvještavaju o većoj oskudici negoli kod drugih. Plaćanje za tjedni godišnji odmor izvan svog doma opcija je za ljude u Hrvatskoj koja se najmanje može priuštiti; iza toga slijedi kupnja novog pokućstva.

Ukoliko neformalno posude novac od prijatelja i rođaka, 6% ljudi u Hrvatskoj kaže da ne mogu vraćati takve dugove na vrijeme za vrijeme posljednjih 12 mjeseci. Ovo je međutim manje od EU 27 prosjeka koji iznosi 8%.

Udio siromaštva od 21% veći je od prosjeka EU27 (16%), dočim različite visine dohotka, s Ginijevim koeficijentom od 31 u 2011. slične su prosjeku EU 27 od 30,7 (Eurostat, 2013).

Ravnoteža rada (posla) i života

Tablica 5: *Ravnoteža radnog i privatnog života*

	Hrvatska	Raspon 34 promatranih zemalja				EU27
		Minimum	Maksimum			
Sukob radnog i privatnog života (bilo koje dimenzije, % žene)	74%	Italija 44%	Cipar 86%		59%	
Sukob radnog i privatnog života (bilo koje dimenzije, % muškarci)	77%	Italija 39%	Srbija 77%		54%	
Obavljanje poslova u domaćinstvu najmanje nekoliko dana u tjednu, razlika između žena i muškaraca (postotni bodovi)	43	Finska 11	Turska 72		30	
Žene, ekonomski neaktivne, koje žele raditi (%)	73%	Kosovo 45%	Island 91%		70%	

Usklađenje rada s privatnim životom značajno je za kvalitetu života kao i za povećanje prilika da više ljudi radi i za postizavanje rodne ravnoteže. Europski pregled kvalitete života ispituje zaposlene ljude imaju li problema u ispunjavanju obiteljskih ili kućanskih odgovornosti zato što rad uzima odviše vremena ili su preumorni nakon posla i je li koncentriranje na rad teško zbog obiteljskih odgovornosti.

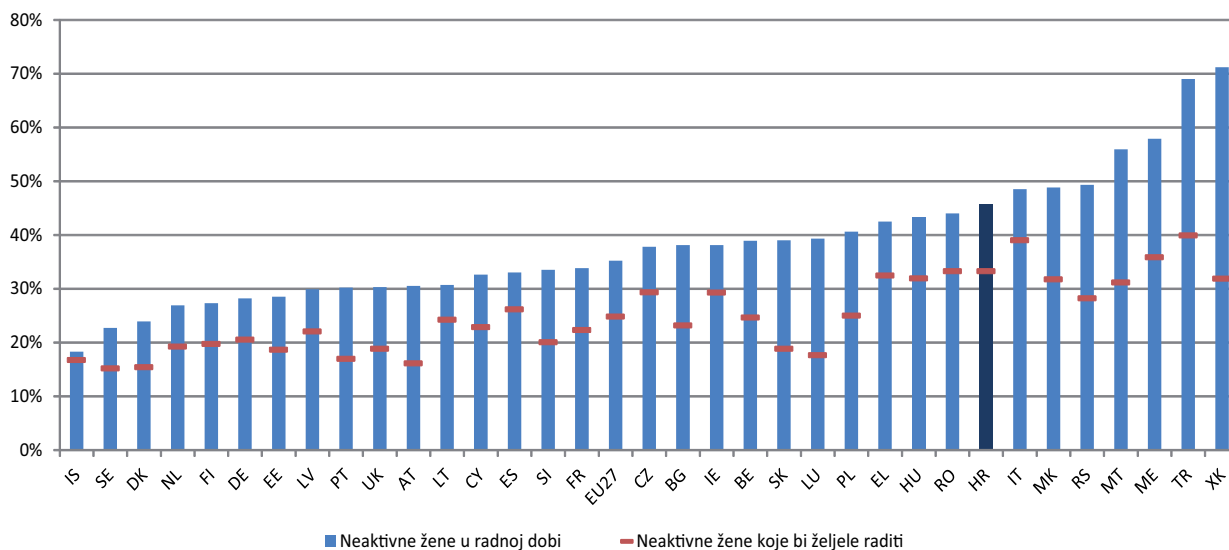
Hrvatska, kao i druge zemlje proširenja (osim Islanda), nalazi se u ekstremnom dijelu sukoba između radnog i privatnog života i za muškarce i za žene. Ovo može imati veze s organizacijom rada i fleksibilnosti radnog vremena, a što se može pripisati socijalnim partnerima i politikama koje imaju cilj pomoći radnicima postići bolju ravnotežu.

Privatni život izvan radne sfere u izvjesnoj mjeri oblikovan je količinom dnevnih kućanskih zadataka i njihove raspodjele među članovima obitelji, jer to može biti značajni dodatni teret na žene ako one najviše doprinose kućanskim poslovima, a osim toga i rade. Razlika između muškog i ženskog doprinosa u kućanskim poslovima u Hrvatskoj iznad je prosjeka EU, ali je manja nego u drugim zemljama regije zapadnog Balkana.

³ Ovo su: održavanje adekvatne topline u domu; plaćanje godišnjeg odmora izvan kuće u trajanju od tjedan dana, (ne kod rođaka); obrok s mesom, piletinom ili ribom svaki drugi dan; zamjena isluženog pokućstva; kupnja nove odjeće umjesto rabljene; pozivanje prijatelja ili obitelji na piće ili obrok najmanje jednom mjesečno.

Hrvatska ima relativno veliki udio žena u radnoj dobi koje nisu obuhvaćene u radnoj snazi (46%; između zemalja EU ovaj iznos je veći samo u Italiji). Međutim, više od dvije trećine njih željele bi biti uključene u plaćeni rad ako bi mogle birati svoje radno vrijeme (Graf 3). Ova dva grafa sugeriraju da postoji potencijal za zemlju da poveća sudjelovanje na tržištu rada razvijanjem sporazuma o uravnoteženom radu, i da bi također postigli veću rodnu ravnotežu u uvjetima rada i obiteljskih odgovornosti.

Figure 3: Udio žena u radnoj dobi neaktivnih na tržištu rada i udio onih koje žele raditi

Izvor: Europski pregled radne snage (Eurostat) i EQLS (Europski pregled kvalitete života)

Javne službe

Tablica 6: Javne službe

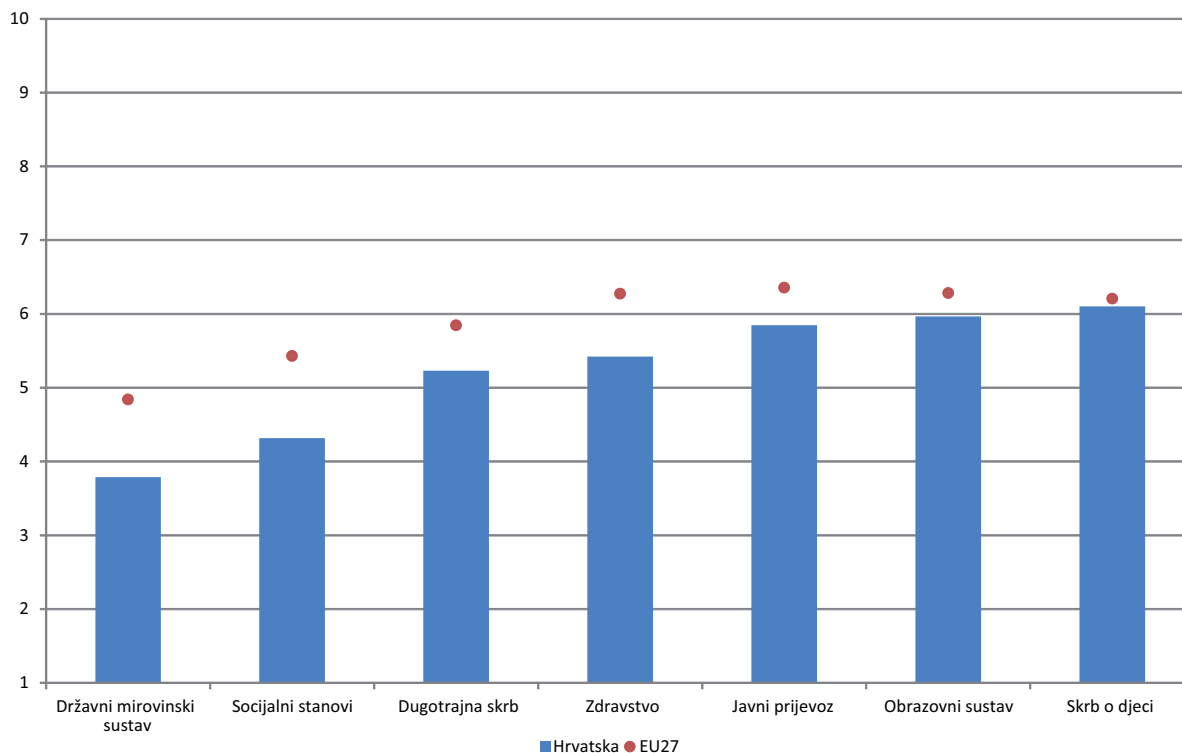
	Hrvatska	Raspon 34 promatranih zemalja				EU27
		Minimum		Maksimum		
Trošak kao prepreka za odlazak liječniku (% vrlo težak)	5%	Ujedinjeno Kraljevstvo	1%	Grčka	28%	8%
Kućanstva s djecom ispod 12 godina koja koriste usluge skrbi o djeci	25%	Turska	7%	Švedska	69%	34%
Udio onih koji koriste javni prijevoz	81%	Cipar	50%	Turska	97%	87%

Između javnih službi o kojima Europski pregled kvalitete života provodi istraživanja, Hrvati daju najveću ocjenu obrazovnom sustavu (6 od 10) i skrbi za djecu (6,1); Ove razine slične su prosjeku EU27 (Graf 4). Udio ljudi s djecom koji koriste usluge skrbi o djeci (25%) sličan je drugim zemljama u području Zapadnog Balkana, ali je niži od prosjeka EU (34%).

Kvaliteta zdravstvenih usluga ocijenjena je s 5,4, dok je u zemljama EU27 dobila ocjenu 6,3. Poteškoće u dostupnosti liječnika (iz razloga kao što su udaljenosti, odgađanja ili vrijeme čekanja) imaju sličnu razinu u usporedbi s EU, ali trošak predstavlja veliku poteškoću samo za 5% ljudi – što je nešto manji udio od mnogih drugih europskih zemalja. S dugoročnim ocjenjivanjem kvalitete skrbi s ocjenom 5,2, Hrvatska se nalazi u sredini prikazanih zemalja.

Najniže su u Hrvatskoj rangirane socijalne službe zasnovane na društvenim transferima (social transfers), kao što su dugotrajna skrb, socijalni stanovi i državne mirovine. Hrvatska ima jednu od najnižih ocjena dodijeljenih državnom mirovinskom sustavu (3,8); ljudi u dobi pred mirovinu od 50 do 64 godina najviše ga kritiziraju (3, 4).

Graf 4: Ocjenjivanja kvalitete javnih službi

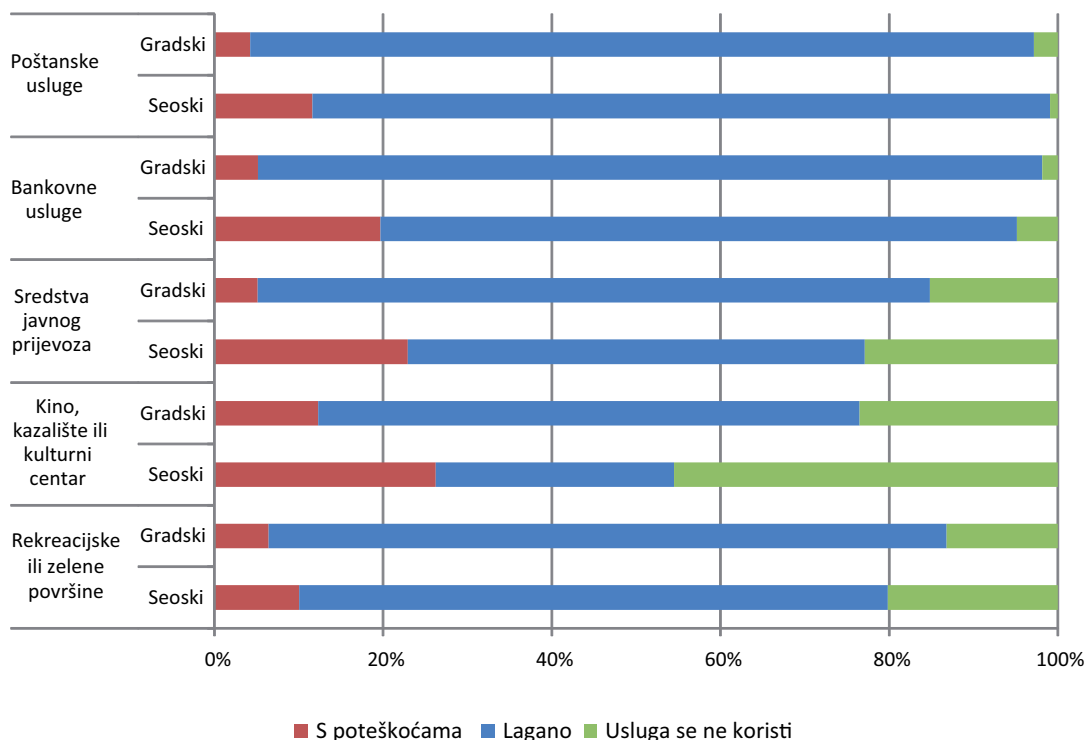

Bilješka: Skala od 1 do 10

Seosko stanovništvo značajno je u mnogo lošijoj poziciji nego gradsko u odnosu na mnoge tipove usluga. Pristup bankovnim uslugama problem je za 20%, a pristup kulturnim događajima. K tome, 46% seoskog stanovništva kaže da uopće ne ide u kino, kazalište ili u kulturna središta.

Ocjena javnog prijevoza najviše se razlikuje između gradskih (6,2) i seoskih sredina (5,4); 23% seoskog stanovništva ima velike poteškoće u pristupu sredstvima javnog prijevoza.

Graf 5: Pristup službama u susjedstvu, % ispitanika

Povjerenje i napetosti

Tablica 7: Povjerenje i napetosti

	Hrvatska	Raspon 34 promatranih zemalja				EU27
		Minimum	Maksimum			
Povjerenje u ljude (skala od 1 do 10)	4,6	Cipar 1,9	Finska 7,1		5,1	
Povjerenje u vladu (skala od 1 do 10)	3,3	Grčka 2,1	Luksemburg 6,5		4,0	
Povjerenje u lokalne vlasti (skala od 1 do 10)	3,3	Srbija 3,3	Luksemburg 6,7		5,2	
Napetosti između različitih rasnih ili etničkih grupa (% uočavaju „mnogo napetosti“)	33%	Island 11%	Češka Republika 68%		37%	
Napetosti između siromašnih i bogatih (% „uočavaju mnogo napetosti“)	61%	Danska 4%	Mađarska 71%		35%	

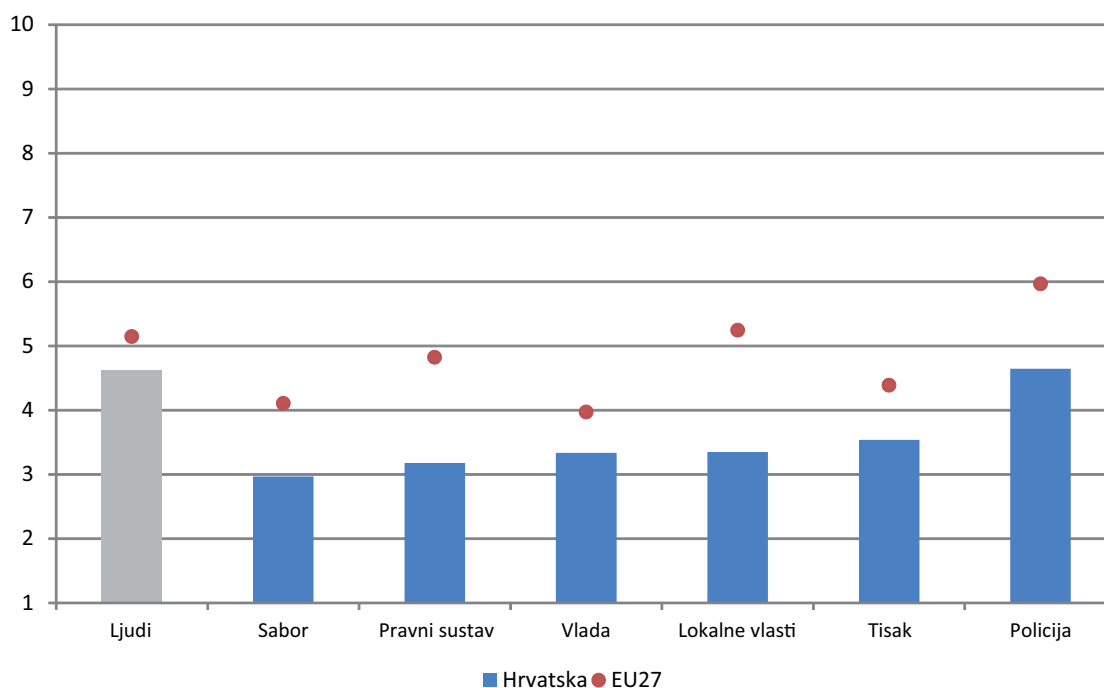
Ovaj odlomak razmatra povjerenje u ljude, javne institucije i uočene napetosti između različitih društvenih grupa.

Povjerenje u druge ljude smatra se ključnim indikatorom društvenog kapitala. Posvuda u Hrvatskoj, razina općeg povjerenja u ljude iznosi 4,6 na skali od 1 do 10. Uspoređujući ovo s nalazima za EU27 (s prosječnom ocjenom od 5,1), 17 zemalja članica imaju veće razine povjerenja nego Hrvatska, čiji rezultat je sličan onome pronađen u Bugarskoj (4,5), Malti i Litvi (obje 4,7). U usporedbi s drugim zemljama proširenja, razine u Hrvatskoj su bliže nižem kraju spektra (3,6 u bivšoj jugoslavenskoj republici Makedoniji) nego najvećem rezultatu (6,3 na Islandu).

U Hrvatskoj, kako se tipično nalazi u istraživanju o društvenom kapitalu, sklonost ljudi da vjeruju drugima povećava se s njihovim obrazovnim stečenim znanjima: rezultat za one koji imaju samo osnovno obrazovanje iznosi 3,7 a što se povećava na 5,3 za one s visokoškolskom naobrazbom. Drugi značajni faktor u Hrvatskoj su krajnje loši životni uvjeti, za koje se čini da imaju učinak na smanjenje povjerenja: rezultati za ispitanike koji si nisu u stanju priuštiti najmanje četiri od šest osnovnih kućanskih potrepština ili kojih su izražene krajnje poteškoće u spajanju kraja s krajem značajno su ispod prosjeka (4 i 3,9 odnosno).

Povjerenje u javne institucije naginje biti nižim, naročito u razdobljima širokih rezova potrošnje – ljudi su vrlo kritični prema reprezentativnim političkim institucijama na nacionalnoj razini. Europski pregled kvalitete života (EQLS) pokazuje da je povjerenje u vladu u Hrvatskoj 3,3 na skali od 1 do 10, a što je stavlja ispod EU prosjeka (4), ali ispred osam zemalja članica (povjerenje je najniže u Grčkoj pri 2,1). U zemljama proširenja, povjerenje u vladu najniže je u Srbiji (3).

Graf 6: Povjerenje u ljude i institucije

Bilješka: Skala od 1 do 10

Povjerenje u Sabor, pravni sustav i lokalne vlasti (3,0, 3,2 i 3,3 odnosno) također je nisko u Hrvatskoj. Ovi nalazi ponavljaju nalaze iz ranijih istraživanja, koja su povezala niže razine povjerenja u Hrvatskoj s visokim razinama zamijećene korupcije u javnom sektoru. (Eurofound, 2011).⁴

Nisko povjerenje u lokalne vlasti razlikuje zemlje proširenja (osim Islanda) od skoro svih zemalja EU 27, gdje se lokalnim vlastima više vjeruje nego nacionalnim institucijama. Ove značajke mogu imati implikacije za razvoj regije i infrastrukture u budućnosti te mogu odaslati signal za jačanje institucionalnih kapaciteta.

⁴ Indeks zamjećivanja korupcije u Hrvatskoj u 2012. iznosi 4,6 (pri čemu 0 označava visoku korupciju, a 10 potpunu odsutnost korupcije). Pogledajte internetsku stranicu Transparency International <http://www.transparency.org/cpi2012/results>.

S obzirom na društvenu koheziju, jedna trećina promatranih u Hrvatskoj vjeruje da postoje mnoge napetosti između različitih etničkih i rasnih grupa u njihovoj zemlji. Međutim, etnički sastav Hrvatske mnogo je homogeniji (90% stanovnika su Hrvati) nego u ostalim zemljama Zapadnog Balkana.

Daljnji rizici za hrvatsku društvenu koheziju nalaze se u raširenom raspoloženju da postoji mnogo napetosti između siromašnih i bogatih (61%). Ovo je najveći udio zabilježen za sedam prikazanih zemalja proširenja (Srbija slijedi s 48%) te je na sličnoj razini kao i neke zemlje članice centralne i istočne Europe.

Sudjelovanje i isključenje

Tablica 8: *Sudjelovanje i isključenje*

	Hrvatska	Raspon 34 promatranih zemalja				EU27
		Minimum		Maksimum		
Indeks uočene socijalne isključenosti (ljestvica od 1 do 5)	2,4	Danska	1,6	Cipar	3,0	2,2
Sudjelovanje u volonterskom radu	27%	Crna Gora	9%	Kosovo	61%	32%
Civilna i politička uključenost	31%	Turska	8%	Island	61%	25%

Ocjena Hrvatske o zamijećenom indeksu društvenog isključenja (2,4) iznad je prosjeka EU (2, 2). Indeks je zasnovan na pitanjima o osjećaju izopćenosti iz društva, doživljavanju komplikacija u životu i priznanju aktivnosti pojedinca. Umjerene razlike, pri čemu se ljudi s najnižim prihodima i najnižom razinom obrazovanja te nezaposleni osjećaju isključenijima, promatrane su u mnogim društvima. Osjećaj isključenosti među starijim ljudima (2,3 za one u dobi od 65 godina i više) nije značajno različit od prosječne cifre.

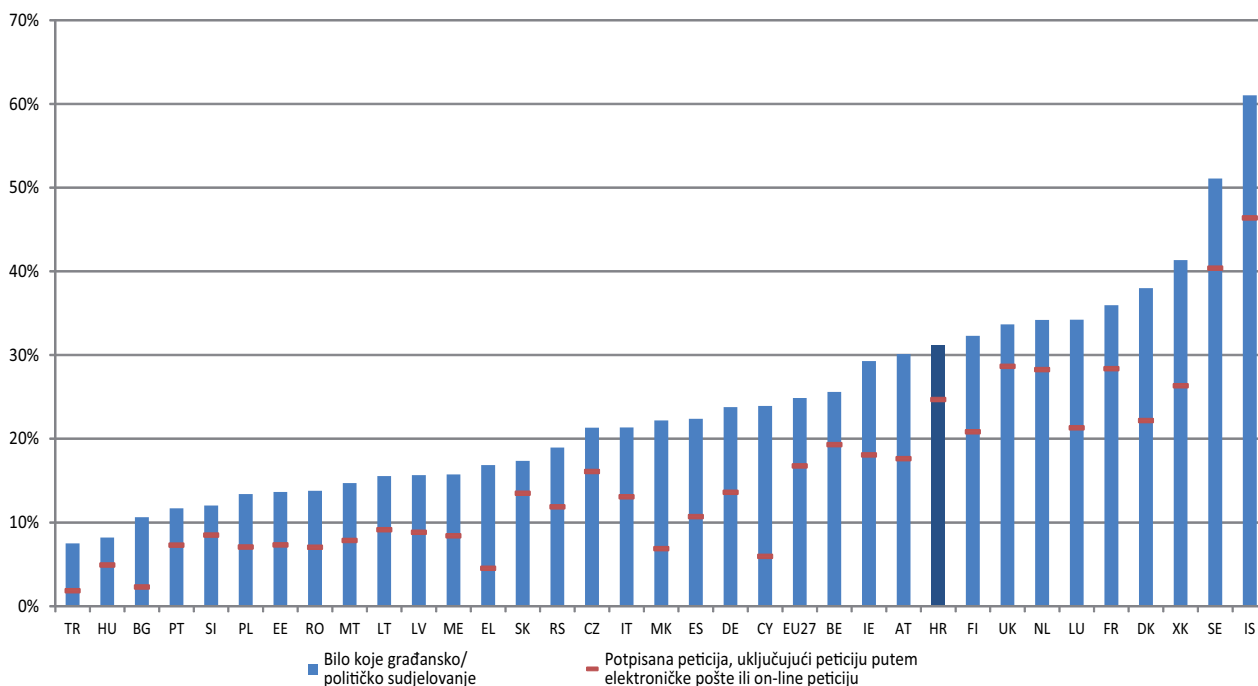
Sudjelovanje može poboljšati subjektivno blagostanje pojedinca i pomoć u nadilaženju osjećaja isključenosti. Hrvati su općenito aktivni građani. Udio ljudi koji su stupili u kontakt s političarom ili službenikom, ili koji su sudjelovali na okupljanju ili demonstracijama (15%) sličan je prosjeku i EU27 (16%). Ljudi s većom razinom obrazovanja češće se izražavaju u građanskim ili političkim akcijama nego drugi; međutim nije vrijedno da je uključivanje putem izravnih kontakata ili okupljanja u Hrvatskoj slično u dobnim skupinama od 25 do 64 godine (oko 18%).

Hrvatska je sedma između 34 promatranih zemalja u smislu svojih udjela potpisa peticija (25%). Čak iako su uključene elektroničke peticije i mogu sačinjavati bitni udio odgovora, ovaj udio nije ograničen na najmlađe dobne skupine, za koje se zna da više koriste internet, ali iznosi oko 30% kod onih do 50 godina.

O uključivanju u neplaćeni volonterski rad najmanje jednom godišnje podnijeti su izvještaji kod 27% njih, ali postotak redovitih volontera (koji pomažu svaki mjesec) od 8%, manji je od polovice prosječnog udjela u EU27 (17%). Hrvatska, bivša jugoslavenska Republika Makedonija i Turska imaju najmanji udio ljudi (5%) koji su izrazili želju provesti više vremena u volontiranju (prosjeak EU27 je 23%). Međutim, treba se konstatirati da za ostvarivanje volontiranja nije samo osobno motivacija jedini relevantni čimbenik; pravni okvir i infrastruktura mogu također biti od značaja.

Bez obzira na ključne pokazatelje o kojima se gore raspravljalo, Hrvatska je različita od drugih zemalja što se tiče jedne druge stvari. Postoji velika razlika između muškaraca i žena što se tiče sudjelovanja u bogoslužju: 42% žena, ali samo 29% muškaraca pohađaju bogoslužje najmanje jednom mjesečno. Sudjelovanje u vjerskoj zajednici u svezi je s povijesno oblikovanim kulturnom ulogom religije u društvu, i njena dnevna praksa čini se da u Hrvatskoj ima aspekt rodne uloge.

Graf 7: Građansko i političko uključenje, % ispitanika

Pristup u Europskom pregledu kvalitete života (EQLS) odražava sve više i više globalni pokret koji nadilazi ekskluzivni fokus na gospodarstveni napredak i ide prema mjerenju širih javnih političkih ciljeva, uključujući opširnije razmatranje kvalitete života.

Za više informacija o aspektima kvalitete života i za opsežniji set rezultata Europskog pregleda kvalitete života (EQLS), molimo da pristupite [Survey Mapping Tool](#) na internetskoj stranici Eurofound a.

Posjetite internetsku stranicu Eurofounda za predstojeći izvještaj o *Trendovima u kvaliteti života u Hrvatskoj*, zasnovan na analizi nizova promatranja iz pregleda iz 2007. i 2012.

Reference

Eurofound (2012), *Quality of life in Europe: Impacts of the crisis*, Publications Office of the European Union, Luxembourg.

Eurofound (2011), *Quality of life in Croatia, the former Yugoslav Republic of Macedonia and Turkey*, Publications Office of the European Union, Luxembourg.

Eurostat (2013), „Gini coefficient of equivalised disposable income“, Online tablica s podacima, izvor EU-SILC.

